

Роз'яснення
щодо укладання охоронних договорів
на об'єкти культурної спадщини міста Кропивницького та іншої
відповідальності за порушення пам'яткоохоронного законодавства

Статтею 23 Закону України «Про охорону культурної спадщини» передбачено, що усі власники пам'яток, щойно виявлених об'єктів культурної спадщини чи їх частин або уповноважені ними органи (особи), незалежно від форм власності на ці об'єкти, зобов'язані укласти з відповідним органом охорони культурної спадщини охоронний договір.

При цьому, відсутність охоронного договору не звільняє особу від обов'язків, що випливають із вищевказаного Закону.

На території міста Кропивницького спеціально уповноваженим органом з питань охорони культурної спадщини є управління містобудування та архітектури Міської ради міста Кропивницького.

Відповідальність *юридичних осіб* за порушення законодавства про охорону культурної спадщини передбачена **статтею 44** Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Відповідний орган охорони культурної спадщини накладає на юридичну особу, яка є власником або уповноваженим ним органом чи замовником робіт, такі фінансові санкції:

- ✘ - за проведення будь-яких незаконних робіт, що можуть завдати або завдали шкоди пам'ятці, її території, охоронюваній археологічній території, охоронним зонам, історичним ареалам населених місць, - у розмірі від тисячі до десяти тисяч **неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;**
- ✘ - за недодержання вимог щодо захисту, збереження, утримання, використання, реставрації, реабілітації пам'яток, у тому числі тих вимог, що передбачені охоронними договорами, умисне доведення їх до стану руйнації - у розмірі від тисячі до десяти тисяч **неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;**
- ✘ - за неподання, несвоєчасне подання або подання явно недостовірної інформації про виявлені у процесі земляних, будівельних, шляхових, меліоративних та будь-яких інших робіт об'єкти культурної спадщини - у розмірі від ста до тисячі **неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;**
- ✘ - за ухилення власника пам'ятки або уповноваженого ним органу від підписання охоронного договору або за порушення ним режиму використання пам'ятки - у розмірі від ста до тисячі **неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.**

Порядок застосування фінансових санкцій за порушення законодавства про охорону культурної спадщини регламентується **статтею 45 Закону України «Про охорону культурної спадщини»**.

✓ Так, згідно **статті 45** вищевказаного Закону, фінансові санкції, передбачені **статтею 44** Закону, накладаються керівником, заступниками керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, головою чи заступником голови обласної, районної, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, головою чи заступником голови відповідної місцевої ради після розгляду матеріалів, які засвідчують факт правопорушення.

✓ Про вчинення правопорушення, зазначеного у **статті 44** цього Закону, особою, уповноваженою органом охорони культурної спадщини, складається акт. Керівник юридичної особи, стосовно якої складено акт, протягом трьох днів з моменту отримання акта може подати письмові пояснення до нього. Акт разом з іншими документами, що стосуються справи, у десятиденний термін з моменту складення акта надсилається посадовій особі, яка має право накладати фінансові санкції.

Також, Закон України «Про охорону культурної спадщини» роз'яснює і адміністративну відповідальність за порушення вимог цього Закону.

✓ Так, згідно **статті 46** Закону, за ухилення від підписання охоронних договорів на пам'ятки, порушення режиму використання пам'ятки, порушення режиму історико-культурного заповідника чи історико-культурної заповідної території, проведення ремонтних, реставраційних, реабілітаційних робіт на пам'ятці, зміну призначення пам'ятки, її частин та елементів, здійснення написів, позначок на ній, на її території та в її охоронній зоні без письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини, ухилення від передачі в установленому порядку знайдених під час археологічних розвідок, розкопок рухомих предметів, пов'язаних з нерухомими об'єктами культурної спадщини, на постійне зберігання до музеїв (державних фондосховищ), у яких зберігаються музейні предмети і музейні колекції, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України, а також за невиконання законних вимог посадових осіб органів охорони культурної спадщини щодо усунення порушень вимог законодавства про охорону культурної спадщини або створення перешкод для їх діяльності винні особи притягаються до адміністративної відповідальності відповідно до закону.

Провадження у справах про адміністративні правопорушення *для фізичних осіб* здійснюється відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

✓ Так, згідно **статті 92 Кодексу України про адміністративні правопорушення**, порушення вимог законодавства про охорону культурної спадщини:

- ухилення від підписання охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини;
- порушення режиму використання пам'ятки культурної спадщини;
- порушення режиму історико-культурного заповідника чи історико-культурної заповідної території; проведення ремонтних, реставраційних, реабілітаційних робіт на пам'ятці культурної спадщини, зміна призначення пам'ятки культурної спадщини, її частин та елементів, здійснення написів, позначок на ній, на її території та в її охоронній зоні без письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини;
- ухилення від передачі в установленому порядку знайдених під час археологічних розвідок, розкопок рухомих предметів, пов'язаних з нерухомими об'єктами культурної спадщини, на постійне зберігання до музеїв (державних фондосховищ), у яких зберігаються музейні предмети і музейні колекції, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України, - тягне за собою накладення штрафу на громадян **від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.**

✓ Відшкодування шкоди, завданої пам'яткам, регламентується **статтею 47** Закону України «Про охорону культурної спадщини», а саме застосування фінансових санкцій, адміністративних стягнень або кримінального покарання не звільняє винного від обов'язку відшкодувати шкоду, завдану власникові пам'ятки або уповноваженому ним органу, особі, яка набула права володіння, користування чи управління пам'яткою, охоронюваною археологічною територією.

Шкода, завдана власникові пам'ятки або уповноваженому ним органу, особі, яка набула права володіння, користування чи управління пам'яткою, охоронюваною археологічною територією, відшкодовується відповідно до закону.

Юридичні і фізичні особи, які завдали шкоди пам'яткам, їхнім територіям (у тому числі незаконним будівництвом), зобов'язані відновити пам'ятки та їхні території, а якщо відновлення неможливе - відшкодувати шкоду відповідно до закону.